

قانون ثبت اختراعات مندرج در وب سایت اداره کل مالکیت معنوی

ماده ۱

اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که برای اولین بار فرآیند یا فرآورده‌ای خاص را ارائه می‌کند و مشکلی را در یک حرفه، فن، فناوری، صنعت و مانند آنها حل می‌نماید.

ماده ۲

اختراعی قابل ثبت است که حاوی ابتکار جدید و دارای کاربرد صنعتی باشد. ابتکار جدید عبارت است از آنچه که در فن یا صنعت قبلی وجود نداشته و برای دارنده مهارت عادی در فن مذکور معلوم و آشکار نباشد و از نظر صنعتی، اختراعی کاربردی محسوب می‌شود که در رشته‌ای از صنعت قابل ساخت یا استفاده باشد. مراد از صنعت، معنای گسترده آن است و شامل مواردی نظیر صنایع دستی، کشاورزی، ماهیگیری و خدمات نیز می‌شود.

ماده ۳

گواهینامه اختراع سندی است که اداره مالکیت صنعتی برای حمایت از اختراع صادر می‌کند و دارنده آن می‌تواند از حقوق انحصاری بهره‌مند شود.

ماده ۴

موارد زیر از حیطه حمایت از اختراع خارج است:

الف - کشفیات، نظریه‌های علمی، روشهای ریاضی و آثار هنری.

ب - طرحها و قواعد یا روشهای انجام کار تجاری و سایر فعالیتهای ذهنی و اجتماعی.

ج - روشهای تشخیص و معالجه بیماریهای انسان یا حیوان.

این بند شامل فرآورده‌های منطبق با تعریف اختراع و مورد استفاده در روشهای مزبور نمی‌شود.

د - منابع ژنتیک و اجزاء ژنتیک تشکیل‌دهنده آنها و همچنین فرآیندهای بیولوژیک تولید آنها.

ه - آنچه قبلاً در فنون و صنایع پیش‌بینی شده باشد.

فن یا صنعت قبلی عبارت است از هر چیزی که در نقطه‌ای از جهان از طریق انتشار کتبی یا شفاهی یا از طریق استفاده عملی و یا هر طریق دیگر، قبل از تقاضا و یا در موارد حق تقدم ناشی از اظهارنامه ثبت اختراع، افشاء شده باشد.

در صورتی که افشاء اختراع ظرف مدت شش ماه قبل از تاریخ تقاضا یا در موارد مقتضی قبل از تاریخ حق تقدم اختراع صورت گرفته باشد، مانع ثبت نخواهد بود.

و - اختراعاتي که بهره‌برداري از آنها خلاف موازين شرعي يا نظم عمومي و اخلاق‌حسنة باشد.

ماده ۵

چگونگي ذکر نام مخترع در گواهينامه اختراع و نحوه تعلق حق اختراع ثبت شده به شرح زير است:

الف - حقوق اختراع ثبت شده منحصرأ به مخترع تعلق دارد.

ب - اگر افرادي به صورت مشترك اختراعي کرده باشند، حقوق ناشي از اختراع مشتركاً به آنان تعلق مي‌گيرد.

ج - هرگاه دو يا چند نفر، مستقل از ديگري اختراع واحدي کرده باشند شخصي که اظهارنامه اختراع خود را زودتر تسليم کرده و يا در صورت ادعاي حق تقدم هرکدام بتوانند اثبات کنند که در تاريخ مقدم اظهارنامه خود را به صورت معتبر تسليم کرده‌اند، مشروط بر اين‌که اظهارنامه مذکور مسترد يا رد نگردیده يا مسکوت گذاشته نشده باشد، حق ثبت اختراع را خواهند داشت.

د - حقوق ناشي از اختراع ثبت شده قابل انتقال است و در صورت فوت صاحب حق به ورثه او منتقل مي‌شود.

ه - در صورتي که اختراع ناشي از استخدام يا قرارداد باشد، حقوق مادي آن متعلق به کارفرما خواهد بود، مگر آن که خلاف آن در قرارداد شرط شده باشد.

و - نام مخترع در گواهينامه اختراع قيد مي‌شود مگر اين که کتباً از اداره مالکيت صنعتي درخواست کند که نامش ذکر نشود. هرگونه اظهار يا تعهد مخترع مبني بر اين که نام شخص ديگري به عنوان مخترع قيد گردد، فاقد اثر قانوني است.

ماده ۶

اظهارنامه ثبت اختراع که به اداره مالکيت صنعتي داده مي‌شود، بايد موضوعي را که حمايت از آن درخواست مي‌شود، تعيين کرده و به فارسي تنظيم شود، داراي تاريخ و امضاء بوده و خواسته، توصيف ادعا، خلاصه‌اي از توصيف اختراع و در صورت لزوم نقشه‌هاي مربوطه را دربرداشته باشد. هزینه‌هاي ثبت اظهارنامه از درخواست‌کننده ثبت دريافت مي‌شود.

در تنظيم و تسليم اظهارنامه بايد موارد زير رعايت شود:

الف - نام و ساير اطلاعات لازم در خصوص متقاضي، مخترع و نماينده قانوني او، در صورت وجود و عنوان اختراع در اظهارنامه درج شود.

ب - درمواقعي که متقاضي شخص مخترع نيست، مدارك دال بر سمت قانوني وي همراه اظهارنامه تحويل گردد.

ج - ادعاي مذکور در اظهارنامه، گويي و مختصر بوده و با توصيف همراه باشد، به نحوي که براي شخص داراي مهارت عادي در فن مربوط واضح و کامل بوده و حداقل يك روش اجرائي براي اختراع ارائه کند. خلاصه توصيف فقط به منظور ارائه اطلاعات فني است و نمي‌توان براي تفسير محدوده حمايت به آن استناد کرد.

ماده ۷

متقاضی ثبت اختراع تا زمانی که اظهارنامه او برای ثبت اختراع قبول نشده است می‌تواند آن را مسترد کند.

ماده ۸

اظهارنامه باید فقط به یک اختراع یا به دسته‌ای از اختراعات مرتبط که یک اختراع کلی را تشکیل می‌دهند مربوط باشد. در اختراع کلی ذکر نکردن ارتباط اجزاء آن موجب بی‌اعتباری گواهی‌نامه اختراع مربوط نمی‌شود. متقاضی می‌تواند تا زمانی که اظهارنامه وی مورد موافقت قرار نگرفته است:

الف - اظهارنامه خود را اصلاح کند، مشروط بر آن که از حدود اظهارنامه نخست تجاوز نکند.

ب - آن را به دو یا چند اظهارنامه تقسیم کند. اظهارنامه تقسیمی باید دارای تاریخ تقاضای اولیه بوده و در صورت اقتضاء، مشمول حق تقدم اظهارنامه نخستین است.

ماده ۹

متقاضی می‌تواند همراه با اظهارنامه خود، طی اعلامیه‌ای حق تقدم مقرر در کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی مورخ ۱۲۶۱ هجری شمسی (۲۰ مارس ۱۸۸۳ میلادی) و اصلاحات بعدی آن را درخواست نماید. حق تقدم می‌تواند براساس یک یا چند اظهارنامه ملی یا منطقه‌ای یا بین‌المللی باشد که در هر کشور یا برای هر کشور عضو کنوانسیون مذکور تسلیم شده است. در صورت درخواست حق تقدم:

الف - اداره مالکیت صنعتی از متقاضی می‌خواهد ظرف مدت معین، رونوشت اظهارنامه‌ای را ارائه دهد که توسط مرجع ثبت اظهارنامه‌ای که مبنای حق تقدم است، گواهی شده باشد.

ب - با پذیرش درخواست حق تقدم حمایت‌های مذکور در کنوانسیون پاریس شامل آن خواهد بود.

در صورت عدم مراعات شرایط مندرج در این ماده و مقررات مربوط به آن، اعلامیه مذکور کان‌لم‌یکن تلقی می‌شود.

ماده ۱۰

بنا به درخواست اداره مالکیت صنعتی، متقاضی باید شماره و تاریخ اظهارنامه اختراعی را که در خارج تسلیم کرده و عیناً و ماهیتاً مربوط به اختراع مذکور در اظهارنامه تسلیم شده به اداره مالکیت صنعتی است، ارائه دهد. همچنین با درخواست اداره مالکیت صنعتی متقاضی باید مدارک زیر را به اداره مذکور تسلیم کند:

الف - تصویر هرگونه نامه و اخطاریه‌ای که متقاضی در مورد نتایج بررسی‌های انجام شده در خصوص اظهارنامه‌های خارج دریافت کرده است.

ب - تصویر گواهینامه اختراع که براساس اظهارنامه‌های خارجی ثبت شده است.

ج - تصویر هرگونه تصمیم نهایی مبنی بر رد اظهارنامه خارجی یا رد ثبت اختراع ادعا شده در اظهارنامه خارجی.

د - تصویر هر تصمیم نهایی مبنی بر بی‌اعتباری گواهینامه اختراع صادرشده براساس اظهارنامه خارجی.

ماده ۱۱

اداره مالکیت صنعتی تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه تلقی خواهد کرد مشروط بر این که اظهارنامه در زمان دریافت، حاوی نکات زیر باشد:

الف - ذکر صریح یا ضمنی این نکته که ثبت یک اختراع تقاضا می‌شود.

ب - ذکر نکاتی که شناخت هویت متقاضی را میسر می‌کند.

ج - توصیف اجمالی اختراع.

اگر اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که اظهارنامه در زمان تقاضا فاقد شرایط فوق بوده است، از متقاضی دعوت خواهد کرد تا از تاریخ ابلاغ ظرف سی روز اصلاحات لازم را انجام دهد و تاریخ تقاضا همان تاریخ دریافت اصلاحات مذکور خواهد بود ولی اگر در مهلت تعیین شده اصلاح صورت نگیرد، اظهارنامه کان‌لم‌ریکن تلقی خواهد شد.

ماده ۱۲

چنانچه در اظهارنامه به نقشه‌هایی اشاره شود که در آن درج یا ضمیمه نشده است، اداره مالکیت صنعتی از متقاضی دعوت می‌کند تا نقشه‌ها را ارائه دهد. اگر متقاضی دعوت را اجابت کرده و نقشه‌های مورد اشاره را ارائه نماید، اداره مذکور تاریخ دریافت نقشه را تاریخ تقاضا تلقی خواهد نمود. در غیر این صورت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه قید نموده و اشاره به نقشه‌ها را کان‌لم‌ریکن تلقی خواهد کرد.

ماده ۱۳

پس از قید تاریخ تقاضا، اداره مالکیت صنعتی اظهارنامه را از نظر انطباق با شرایط مندرج در این قانون و آئین‌نامه آن، بررسی خواهد کرد و در صورت تشخیص انطباق، اقدام لازم را برای ثبت اختراع انجام می‌دهد. در غیر این صورت اظهارنامه را رد و مراتب را به متقاضی ابلاغ می‌کند.

ماده ۱۴

اداره مالکیت صنعتی پس از ثبت اختراع باید:

الف - در خصوص ثبت اختراع یک نوبت آگهی منتشر کند.

ب - گواهینامه ثبت اختراع را صادر کند.

ج - رونوشت گواهینامه ثبت اختراع را بایگانی و پس از دریافت هزینه مقرر، اصل آن را به متقاضی تسلیم کند.
د - به درخواست دارنده گواهینامه اختراع، تغییراتی را در مضمون و نقشه‌های اختراع، به منظور تعیین حدود حمایت اعطاء شده انجام دهد، مشروط بر این که در نتیجه این تغییرات، اطلاعات مندرج در گواهینامه اختراع از حدود اطلاعات مذکور در اظهارنامه اولیه‌ای که اختراع براساس آن ثبت شده است، تجاوز نکند.

ماده ۱۵

حقوق ناشی از گواهینامه اختراع به ترتیب زیر است:

الف - بهره‌برداری از اختراع ثبت شده در ایران توسط اشخاصی غیر از مالک اختراع، مشروط به موافقت مالک آن است. بهره‌برداری از اختراع ثبت شده به شرح آتی خواهد بود:

۱ - در صورتی که اختراع در خصوص فرآورده باشد:
اول - ساخت، صادرات و واردات، عرضه برای فروش، فروش و استفاده از فرآورده.

دوم - ذخیره به قصد عرضه برای فروش، فروش یا استفاده از فرآورده.

۲ - در صورتی که موضوع ثبت اختراع فرآیند باشد:
اول - استفاده از فرآیند.

دوم - انجام هر یک از موارد مندرج در جزء (۱) بند (الف) این ماده در خصوص کالاهایی که مستقیماً از طریق این فرآیند به دست می‌آید.

ب - مالک می‌تواند با رعایت بند (ج) این ماده و ماده (۱۷) علیه هر شخص که بدون اجازه او بهره‌برداریهای مندرج در بند (الف) را انجام دهد و به حق مخترع تعدی کند و یا عملی انجام دهد که ممکن است منجر به تعدی به حق مخترع شود، به دادگاه شکایت کند.

ج - حقوق ناشی از گواهینامه اختراع شامل موارد زیر نمی‌شود:

۱ - بهره‌برداری از کالاهایی که توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار ایران عرضه می‌شود.

۲ - استفاده از وسایل موضوع اختراع در هواپیماها، وسائط نقلیه زمینی یا کشتی‌های سایر کشورها که به طور موقت یا تصادفاً وارد حریم هوایی، مرزهای زمینی یا آبهای کشور می‌شود.

۳ - بهره‌برداریهای که فقط با اهداف آزمایشی درباره اختراع ثبت شده انجام می‌شود.

۴ - بهره‌برداری توسط هر شخصی که با حسن نیت قبل از تقاضای ثبت اختراع یا در مواقعی که حق تقدم تقاضا شده است، قبل از تاریخ تقاضای حق تقدم همان اختراع، از اختراع استفاده می‌کرده یا اقدامات جدی و مؤثری جهت آماده شدن برای استفاده از آن در ایران به عمل می‌آورده است.

د - حقوق استفاده کننده قبلي که در جزء (۴) بند (ج) این ماده قيد شده است، تنها به همراه شرکت یا کسب و کار یا به همراه بخشي که در آن از اختراع استفاده مي‌شده یا مقدمات استفاده از آن فراهم گردیده، قابل انتقال یا واگذاري است.

ماده ۱۶

اعتبار گواهینامه اختراع با رعایت این ماده، پس از بیست‌سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع منقضي مي‌شود. به‌منظور حفظ اعتبار گواهینامه یا اظهارنامه اختراع، پس از گذشت يك سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه و قبل از شروع هر سال، مبلغی که به موجب آئین‌نامه این قانون تعیین مي‌شود، توسط متقاضی به اداره مالکیت صنعتی پرداخت مي‌گردد. تأخیر در پرداخت، حداکثر تا شش ماه در صورت پرداخت جریمه مجاز است.

در صورتی که هزینه سالانه پرداخت نشود، اظهارنامه مربوط مسترد شده تلقي و یا گواهینامه اختراع، فاقد اعتبار مي‌شود.

ماده ۱۷

دولت یا شخص مجاز از طرف آن، با رعایت ترتیبات زیر، مي‌توانند از اختراع بهره‌برداري نمایند:

الف - در مواردی که با نظر وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط منافع عمومی مانند امنیت ملی، تغذیه، بهداشت یا توسعه سایر بخشهای حیاتی اقتصادی کشور، اقتضاء کند که دولت یا شخص ثالث از اختراع بهره‌برداري نماید و یا بهره‌برداري از سوي مالک یا شخص مجاز از سوي او مغایر با رقابت آزاد بوده و از نظر مقام مذکور، بهره‌برداري از اختراع رافع مشکل باشد، موضوع در کمیسیون مرکب از رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، یکی از قضات دیوان عالی کشور با معرفی رئیس قوه قضائیه، دادستان کل کشور، نماینده رئیس‌جمهور و وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط مطرح و در صورت تصویب، با تعیین کمیسیون مذکور، سازمان دولتی یا شخص ثالث بدون موافقت مالک اختراع، از اختراع بهره‌برداري مي‌نماید.

ب - بهره‌برداري از اختراع محدود به منظوری خواهد بود که در مجوز آمده است و مشروط به پرداخت مبلغ مناسب به مالک مذکور با در نظر گرفتن ارزش اقتصادی مورد اجازه مي‌باشد. در صورتی که مالک اختراع یا هر شخص ذی‌نفع دیگر توضیحی داشته باشند، کمیسیون پس از رسیدگی به اظهارات آنان و لحاظ کردن بهره‌برداري در فعالیتهای غیررقابتي اتخاذ تصمیم خواهد کرد. کمیسیون مي‌تواند بنا به درخواست مالک اختراع یا سازمان دولتی یا شخص ثالثی که مجوز بهره‌برداري از اختراع ثبت شده را دارد، پس از رسیدگی به اظهارات طرفین یا یکی از آنها در محدوده‌ای که ضرورت اقتضاء نماید، نسبت به تصمیم‌گیری مجدد اقدام کند.

ج - در صورتی که مالک اختراع ادعا نماید که شرایط و اوضاع و احوالی که باعث اتخاذ تصمیم شده دیگر وجود ندارد و امکان تکرار آن میسر نیست و یا این که ادعا نماید سازمان دولتی یا شخص ثالثی که توسط کمیسیون تعیین شده نتوانسته طبق مفاد تصمیم و شرایط آن عمل کند، موضوع در کمیسیون مطرح و بررسی و پس از استماع اظهارات مالک اختراع، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط و بهره‌بردار، اجازه بهره‌برداري لغو شده و حسب مورد اجازه بهره‌برداري برای مالک یا بهره‌بردار دیگر

صادر می‌شود. با احراز شرایط مقرر در این بند، اگر کمیسیون تشخیص دهد حفظ حقوق قانونی اشخاصی که این اجازه را کسب کرده‌اند، بقاء تصمیم را ایجاب می‌نماید آن تصمیم را لغو نمی‌کند.

در مواردی که اجازه بهره‌برداری توسط کمیسیون به شخص ثالثی داده شده است، می‌توان آن مجوز را فقط به همراه شرکت یا کسب و کار شخص تعیین‌شده از طرف کمیسیون یا به همراه قسمتی از شرکت یا کسب و کاری که اختراع در آن بهره‌برداری می‌شود، انتقال داد.

د - اجازه بهره‌برداری موضوع این ماده، مانع انجام امور زیر نیست:

۱ - انعقاد قرارداد بهره‌برداری توسط مالک اختراع، با رعایت مقررات این ماده.

۲ - بهره‌برداری مستمر از حقوق تفویضی توسط مالک اختراع طبق مندرجات بند (الف) ماده (۱۵).

۳ - صدور اجازه استفاده ناخواسته طبق اجزاء (۱) و (۲) بند (ح) این ماده.

۵ - درخواست اجازه بهره‌برداری از کمیسیون باید همراه دلیل و سندی باشد که به‌موجب آن ثابت شود دستگاه دولتی یا شخص مجاز، از مالک اختراع درخواست بهره‌برداری کرده ولی نتوانسته است اجازه بهره‌برداری را با شرایط معقول و ظرف مدت زمان متعارف تحصیل نماید.

رعایت مراتب این بند، در صورت فوریت ناشی از مصالح ملی یا موارد حصول شرایط قهریه در کشور کلاً به تشخیص کمیسیون لازم نخواهد بود، مشروط بر آن که در این قبیل موارد مالک اختراع در اولین فرصت ممکن از تصمیم کمیسیون مطلع شود.

و - بهره‌برداری از اختراع توسط سازمان دولتی یا اشخاص ثالثی که توسط کمیسیون تعیین شده‌اند، برای عرضه در بازار ایران است.

ز - اجازه کمیسیون در خصوص بهره‌برداری از اختراع در زمینه فناوری نیمه‌هادیها، تنها در موردی جایز است که به منظور استفاده غیرتجاری عمومی بوده یا درموردی باشد که وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط تشخیص دهد که نحوه استفاده از اختراع ثبت شده توسط مالک یا استفاده کننده آن غیررقابتی است.

ح - پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک، در موارد زیر نیز با ترتیباتی که ذکر می‌شود قابل صدور است:

۱- در صورتی که در يك گواهینامه اختراع ادعا شده باشد که بدون استفاده از يك اختراع ثبت‌شده قبلی قابل بهره‌برداری نیست و اختراع مؤخر نسبت به اختراع مقدم، متضمن پیشرفت مهم فنی و دارای اهمیت اقتصادی قابل توجه باشد، اداره مالکیت صنعتی به درخواست مالک اختراع مؤخر پروانه بهره‌برداری از اختراع مقدم را درحد ضرورت، بدون موافقت مالک آن، صادر می‌کند.

۲- درموقعی که طبق جزء (۱) این بند پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک صادر شده باشد، اداره مالکیت صنعتی به درخواست مالک اختراع مقدم، پروانه بهره‌برداری از اختراع مؤخر را نیز بدون موافقت مالک آن صادر می‌کند.

۳- در صورت درخواست صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک طبق اجزاء (۱) و (۲) این بند در تصمیم مربوط به صدور هر یک از پروانه‌های مذکور، حدود و کاربرد پروانه و مبلغ مناسبی که باید به مالک اختراع ذی‌ربط پرداخت شود و شرایط پرداخت، تعیین می‌شود.

۴- در صورت صدور پروانه بهره‌برداری طبق جزء (۱) انتقال آن فقط به همراه اختراع مؤخر و در صورت صدور پروانه بهره‌برداری طبق جزء (۲) انتقال آن فقط به همراه اختراع مقدم مجاز است.

۵ - درخواست صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک مشروط به پرداخت هزینه مقرر می‌باشد.

۶ - در صورت صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک، اجزاء (۱) و (۲) این بند و بندهای (ب) تا (و) و نیز بند (ط) این ماده قابل اعمال است.

ط تصمیمات کمیسیون در محدوده بندهای این ماده، در دادگاه عمومی تهران قابل اعتراض است.

ماده ۱۸

هر ذی‌نفع می‌تواند ابطال گواهینامه اختراعی را از دادگاه درخواست نماید. در صورتی که ذی‌نفع ثابت کند یکی از شرایط مندرج در مواد (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و صدر ماده (۶) و بند (ج) آن رعایت نشده است یا این که مالک اختراع، مخترع یا قائم مقام قانونی او نیست، حکم ابطال گواهینامه اختراع صادر می‌شود.

هر گواهینامه اختراع یا ادعا یا بخشی از ادعاهای مربوط که باطل شده است، از تاریخ ثبت اختراع باطل تلقی می‌شود. رأی نهایی دادگاه به اداره مالکیت صنعتی ابلاغ می‌گردد و اداره مزبور آن را ثبت و پس از دریافت هزینه، آگهی مربوط به آن را در اولین فرصت ممکن منتشر می‌کند.

ماده ۱۹

چنانچه مالک اختراع بخواهد از اختراع ثبت شده استفاده کند، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور حداکثر ظرف مهلت یک هفته موضوع را به دستگاه یا دستگاه‌های ذی‌ربط منعکس می‌نماید.

دستگاه‌های مذکور در خصوص امکان بهره‌برداری از اختراع حداکثر ظرف مدت دوماه اظهار نظر نموده و نتیجه را جهت صدور پروانه بهره‌برداری کتباً به سازمان ثبت اسناد و املاک اعلام می‌نماید.

آیین نامه اجرایی ثبت اختراعات

فصل اول: تسلیم اظهارنامه

ماده ۲

ثبت اختراع مستلزم تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت است.

ماده ۲

اظهارنامه ثبت اختراع باید در سه نسخه و در فرم مخصوص (الف - ۱) و به زبان فارسی تنظیم شده و پس از ذکر تاریخ، توسط متقاضی یا نماینده قانونی وی امضاء شود.

تبصره- در صورتی که اسناد ضمیمه اظهارنامه و سایر اسناد مربوط، به زبان دیگری غیر از فارسی باشد، ارائه اصل مدارک مورد نیاز همراه با ترجمه عادی کامل آنها الزامی است. مع ذلك اگر ترجمه کامل این مدارک برای متقاضی میسر نباشد، می‌تواند خلاصه آنها را به فارسی ضمیمه نماید. مرجع ثبت در صورت لزوم می‌تواند در جریان بررسی اظهارنامه، ترجمه رسمی مدارک مذکور را مطالبه کند. چنانچه اصطلاحات فناوری و علمی به کار رفته در اسناد مذکور، معادل فارسی نداشته باشند، ذکر همان اصطلاحات کفایت می‌کند.

ماده ۴

متقاضی باید اظهارنامه ثبت اختراع را به صورت حضوری یا با پست سفارشی و یا در چارچوب ماده ۱۶۷ این آیین‌نامه به مرجع ثبت تسلیم نماید. تاریخ وصول اظهارنامه یا تاریخ داده پیام، تاریخ اظهارنامه تلقی می‌گردد.

ماده ۵

اظهارنامه ثبت اختراع باید حاوی نکات زیر باشد:

- ۱- اسم، شماره ملی، نشانی، کدپستی، تابعیت و سمت متقاضی و در صورتی که متقاضی شخص حقوقی است ذکر نام، نوع فعالیت، اقامتگاه، محل و شماره ثبت، تابعیت، مرکز اصلی و عنداللزوم هرگونه شناسه دیگر آن الزامی است؛
- ۲- اسم، شماره ملی، نشانی و کدپستی نماینده قانونی متقاضی، در صورت وجود؛
- ۳- اسم، اقامتگاه و کدپستی شخص یا اشخاصی که صلاحیت دریافت ابلاغ‌ها در ایران را دارند، در صورتی که متقاضی مقیم ایران نباشد؛
- ۴- اسم، نشانی و شغل مخترع، در صورتی که متقاضی شخص مخترع نباشد؛
- ۵- عنوان اختراع به نحوی که اختراع ادعایی را مشخص سازد و مشتمل بر کلماتی مثل «بهتر» و غیره نبوده و ترجیحاً بین سه تا ۱۰ کلمه باشد؛
- ۶- تاریخ، محل و شماره اظهارنامه یا گواهی‌نامه اختراع در خارج، در صورت درخواست حق تقدم؛
- ۷- اطلاعات مربوط به اظهارنامه اصلی در صورت تکمیلی بودن اختراع؛
- ۸- تعداد صفحات توصیف، ادعاها، خلاصه توصیف اختراع و نقشه‌ها؛
- ۹- تعیین طبقه اختراع براساس طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات؛
- ۱۰- تعیین ضمائم.

تبصره ۱- در صورت تسلیم اظهارنامه و سایر اسناد مربوط توسط اشخاص حقوقی، امضاء آنها از طرف اشخاص مجاز، ضروری است.

تبصره ۲- اسم و نشانی متقاضی مقیم خارج از کشور، علاوه بر فارسی باید به حروف لاتین باشد و با همان حروف نیز ثبت و آگهی شود.

ماده ۶

مدارك زير بايد ضميمه اظهارنامه شود:

- ۱- توصيف اختراع؛
- ۲- ادعا يا ادعاهاي اختراع؛
- ۳- خلاصه‌اي از توصيف اختراع؛
- ۴- نقشه يا نقشه‌ها، در صورت لزوم؛
- ۵- مدارك مثبت هويت متقاضي و مخترع؛
- ۶- درخواست كتبي مبني بر عدم ذكر اسم مخترع، چنانچه مخترع نخواهد اسم وي ذكر شود؛
- ۷- مدارك مربوط به حق تقدم كه بايد همزمان با تسليم اظهارنامه يا حداكثر ظرف ۱۵ روز از آن تاريخ تسليم شود؛
- ۸- رسيد مربوط به پرداخت هزینه‌هاي قانوني؛
- ۹- مدارك نمايندگي، در صورتي كه تقاضا توسط نماينده قانوني به عمل آيد.

تبصره ۱- چنانچه اظهارنامه در زمان تقاضا فاقد شرايط مقرر در ماده ۱۱ قانون باشد، مرجع ثبت از متقاضي دعوت خواهد كرد تا از تاريخ ابلاغ ظرف ۳۰ روز اصلاحات لازم را انجام دهد و تاريخ تقاضا همان تاريخ دريافت اصلاحات مذكور خواهد بود. اگر در مهلت تعيين شده اصلاح صورت نگیرد، اظهارنامه كان لم يكن تلقي خواهد شد. اين مهلت براي اشخاص مقيم خارج از كشور ۶۰ روز مي‌باشد.

تبصره ۲- اگر در اظهارنامه به نقشه‌هايي اشاره شود كه در آن درج يا ضميمه نشده است مرجع ثبت از متقاضي دعوت مي‌كند تا نقشه‌ها را ظرف ۳۰ روز ارائه دهد. در صورت ارائه، تاريخ دريافت نقشه‌ها، تاريخ تقاضا تلقي خواهد شد. در غير اين صورت، مرجع ثبت تاريخ تقاضا را همان تاريخ دريافت اظهارنامه قيد نموده و اشاره به نقشه‌ها را كان لم يكن تلقي خواهد كرد. اين مهلت براي اشخاص مقيم خارج از كشور ۶۰ روز مي‌باشد.

ماده ۷

هر صفحه از توصيف، ادعا، خلاصه توصيف و نقشه اختراع بايد توسط متقاضي يا نماينده قانوني او امضاء گردد.

ماده ۸

اظهارنامه بايد فقط به يك اختراع يا به دسته‌اي از اختراعات مرتبط كه يك اختراع كلي را تشكيل مي‌دهند مربوط باشد. در غير اين صورت، متقاضي مي‌تواند اظهارنامه مربوط به اختراع خود را به دو يا چند اظهارنامه مجزا و مستقل تقسيم نمايد.

ماده ۹

اظهارنامه تقسيمي بايد داراي الزامات اظهارنامه اصلي بوده و در تسليم آن نكات زير رعايت گردد:

- ۱- شماره و تاريخ اظهارنامه اوليه؛
- ۲- در صورت درخواست حق تقدم از سوي متقاضي، ذكر شماره و تاريخ اظهارنامه نخستين، همراه با محل حق تقدم؛
- ۳- اصلاح توصيف، ادعا، نقشه و خلاصه توصيف مذكور در اظهارنامه اصلي؛

۴- مدارك مربوط به پرداخت هزینه اظهارنامه‌های تقسیمی،
تبصره- در صورت ادعای حق تقدم‌های متعدد برای اظهارنامه اصلی، متقاضی
اظهارنامه تقسیمی می‌تواند از حق تقدم یا حق تقدم‌هایی که از نظر موضوعی
مرتبط با آن اظهارنامه تقسیمی باشد، استفاده کند.

ماده ۱۰

توصیف اختراع باید صریح و همراه با جزئیات کامل و مشتمل بر نکات زیر باشد:

- ۱- عنوان اختراع به گونه‌ای که در اظهارنامه ذکر گردیده است؛
- ۲- زمینه فنی اختراع مربوط؛
- ۳- مشکل فنی و بیان اهداف اختراع؛
- ۴- شرح وضعیت دانش پیشین و سابقه پیشرفت‌هایی که در رابطه با اختراع ادعایی وجود دارد، به نحوی که برای درک و بررسی جدید بودن اختراع کفایت کند؛
- ۵- ارائه راه‌حل برای مشکل فنی موجود، همراه با شرح دقیق و کافی و یکپارچه اختراع؛
- ۶- توضیح اشکال، نقشه‌ها، نمودارها در صورت وجود، به نحوی که یک متخصص در آن زمینه بتواند اختراع را درک و ارتباط اجزای آن را دریابد. ارجاع به شماره‌هایی که برای بیان ویژگی‌های اختراع در نقشه آمده است الزامی است؛
- ۷- بیان واضح و دقیق مزایای اختراع ادعایی نسبت به اختراعات پیشین، به نحوی که ویژگی جدید بودن اختراع و تاثیر فنی آن را روشن سازد؛
- ۸- توضیح حداقل یک روش اجرایی برای به‌کارگیری اختراع؛
- ۹- ذکر صریح کاربرد صنعتی اختراع در صورتی که ماهیت اختراع گویای این امر نباشد.

ماده ۱۱

ادعای اختراع باید عناصر اختراعی را که حمایت از آن درخواست شده است، درچارچوب مشخصه‌های فنی تعیین کند. هر اختراع می‌تواند مشتمل بر یک یا چند ادعا باشد. ادعا یا ادعاها باید صریح و منجز بوده و دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- معقول بودن تعداد آن‌ها با توجه به ماهیت اختراع و شماره‌گذاری ترتیبی آن‌ها در صورت تعدد؛
- ۲- از اطلاعات افشاء شده در توصیف اختراع فراتر نرود و به طور کامل در توصیف اثبات و مدلل شده باشد؛
- ۳- ویژگی‌های فنی قابل حمایت را با استفاده از جملات مثبت، بیان نماید؛
- ۴- جز در موارد غیرقابل اجتناب، از ارجاع به نقشه‌ها یا توصیف امتناع گردد و تا حد ممکن از به کار بردن عباراتی مانند «همان‌طور که در توصیف آمد» یا «همان‌طور که در نقشه‌ها نشان داده شده» خودداری شود؛
- ۵- در صورتی که برای فهم ادعا ارجاع به نقشه ضرورت داشته باشد، پس از بیان ادعا، شماره صفحه نقشه و علامت مشخص کننده آن در داخل پرانتز ذکر گردد؛
- ۶- مشتمل بر شیوه اجرا و مزایای اختراع نباشد.

ماده ۱۲

ادعا یا ادعاها ممکن است ناظر بر فرآورده، فرایند، فرایند دستیابی به یک فرآورده و یا ترکیبی از فرایند و فرآورده باشد، مشروط بر اینکه راجع به یک مفهوم اختراعی باشد.

ماده ۱۳

خلاصه توصیف اختراع باید مستقیماً زمینه فنی‌ای که اختراع به آن تعلق دارد را تعیین کند تا در جستجوی سوابق اختراع ادعایی مورد استفاده قرار گیرد. در خلاصه اختراع نکات زیر باید در نظر گرفته شود:

- ۱- با عنوان اختراع شروع شود و مشتمل بر ۷۰ تا ۲۰۰ کلمه باشد؛
- ۲- مشکل فنی، اساس راه حل ارائه شده برای آن و کاربرد یا کاربردهای اصلی اختراع را اجمالاً روشن نماید؛
- ۳- در صورت لزوم، مشتمل بر فرمول‌های شیمیایی یا معادلات ریاضی باشد تا براساس آن‌ها ویژگی‌های اختراع به بهترین شکل بیان شود؛
- ۴- در صورتی که برای توضیح اختراع ارجاع به نقشه ضرورت داشته باشد، پس از توضیح خلاصه هر قسمت باید نشانه‌های ارجاع دهنده به هر یک از نقشه‌ها در داخل پرانتز ذکر گردد؛
- ۵- عدم بیان ارزش و مزایای اختراع.

ماده ۱۴

خلاصه توصیف فقط برای بیان اطلاعات اختراع به کار می‌رود و نمی‌تواند مبنای تفسیر برای تعیین حدود ادعا باشد.

ماده ۱۵

چنانچه نقشه‌ها، نمودارها، و جداول، بخشی از ضمیمه اظهارنامه اختراع باشند در ترسیم آن‌ها باید نکات زیر رعایت شوند:

- ۱- در یک روی صفحه کاغذ بادوام و در قطع A4، با خطوط پررنگ و یکدست مشکی و غیررنگی کشیده شده و ترجیحاً در رسم آن‌ها از ابزارهای فنی نقشه‌کشی استفاده شود و حداکثر حاشیه اوراق به ترتیب از بالا ۲/۵ سانتی‌متر از چپ ۱/۵ سانتی‌متر، از راست ۲/۵ سانتی‌متر و از پایین ۱ سانتی‌متر باشد؛
- ۲- وضوح و شفافیت نقشه‌ها به نحوی باشد که امکان تکثیر یا تصویربرداری آن میسر شود؛
- ۳- تمام عناصر نقشه یا نمودار دارای مقیاس یکسان باشد مگر آنکه برای فهم اختراع، برجسته نمودن بخش خاصی از نقشه و یا نمودار ضروری باشد؛
- ۴- تا حد امکان به صورت عمودی در صفحه قرار گیرد؛
- ۵- اعداد، حروف و نشانه‌ها به طور روشن ذکر شده و خوانا باشند؛
- ۶- شامل نشانه‌هایی باشد که در توصیف بتوان به آن‌ها ارجاع داد؛
- ۷- صفحات باید به ترتیب شماره‌گذاری شده و ترجیحاً نشان دهنده شماره آن صفحه از کل صفحات باشد؛
- ۸- هیچ توضیحی نباید روی نقشه‌ها وجود داشته باشد مگر در مورد جداول و نمودارها؛
- ۹- در صورتی که هر یک از نقشه‌ها، نمودارها و جداول در بیش از یک صفحه باشد، کل صفحات باید بدون حذف بخشی از آن‌ها، شامل نشانه‌هایی مستقل از شماره صفحات باشد به نحوی که ارتباط و تمامیت قسمت‌ها را با یکدیگر روشن سازد.

ماده ۱۶

در صورتی که در اظهارنامه، توصیف، خلاصه توصیف، ادعا یا ادعاها و نقشه‌ها، به واحدهای اندازه‌گیری وزن و حرارت، انرژی، نور، صدا، مغناطیس، و از این قبیل امور اشاره شده باشد، از قواعد متعارف باید استفاده شود.

ماده ۱۷

سایر ضmann اظهارنامه، به جز نقشه، نمودار و جدول، باید روی کاغذ دارای قطع A4 درج و نکات ذیل در مورد آنها مراعات گردد:

- ۱ - متن آنها به صورت تایپ شده ارائه گردد و فاصله بین سطور بیش از ۱/۵ سانتی‌متر نباشد؛
- ۲- فرمول‌های شیمیایی و ریاضی ممکن است به صورت دستی نوشته شوند؛
- ۳- صفحات باید دارای حاشیه ۲ سانتی متری در بالا و سمت راست و ۲ سانتی‌متری از پایین و سمت چپ باشند؛
- ۴- شماره‌گذاری صفحات، باید به عدد فارسی و به نحوی باشد که شروع قسمت توصیف اختراع با شماره يك آغاز و به ترتیب تا پایان ادعاها و خلاصه اختراع شماره گذاری شود چنانچه اظهارنامه همراه با نقشه، نمودار و جدول باشد ابتدای آنها باید با شماره‌های جدید از يك شماره‌گذاری شوند؛
- ۵- اوراق نباید تا خورده و پاره شده باشند و فقط يك روی کاغذ نوشته می‌شود.

ماده ۱۸

در صورتی که متقاضی طبق ماده ۹ قانون، درخواست حق تقدم کرده باشد، هنگام تقاضای ثبت اختراع باید درخواست خود را وفق فرم مخصوص و به همراه مدارکی که حاکی از این حق باشد به مرجع ثبت تسلیم نماید. این درخواست باید مشتمل بر نکات زیر باشد:

- ۱ - تاریخ و شماره اظهارنامه اصلی؛
- ۲ - طبقه‌بندی بین‌المللی مرتبط با اظهارنامه اصلی؛
- ۳- کشور یا کشورهایی که اظهارنامه اصلی در آنجا تسلیم شده است و چنانچه اظهارنامه منطقه‌ای یا بین‌المللی منبای حق تقدم باشد، ذکر مأخذ آن.

ماده ۱۹

در صورتی که متقاضی مدعی دو یا چند اظهارنامه پیشین باشد، مدت حق تقدم از زمان مقدم‌ترین آنها محاسبه می‌گردد.

ماده ۲۰

مدت زمان حق تقدم در ثبت اختراع، ۱۲ ماه از تاریخ تسلیم اظهارنامه اصلی خواهد بود. در این مورد روز تسلیم جزء مدت محسوب نخواهد شد و اگر آخرین روز مصادف با روز تعطیل باشد، این مدت تا آخرین ساعت اولین روز اداری بعد از روز تعطیل، محاسبه خواهد شد.

فصل دوم: انتقال، اصلاح، استرداد و ثبت اظهارنامه

ماده ۲۱

انتقال حق مالکیت ناشی از تسلیم اظهارنامه یا اعطاء هرگونه اجازه بهره‌برداری از آن باید حسب مورد به درخواست کتبی منتقل‌الیه یا مالک اختراع به مرجع ثبت اعلام و در پرونده مربوط درج گردد. اعمال این تغییر منوط به پرداخت هزینه مربوط خواهد بود.

ماده ۲۲

چنانچه متقاضی بخواهد اصلاحاتی را در مورد توصیف، خلاصه توصیف اختراع یا نقشه‌ها انجام دهد باید صفحاتی از ضمائم که این اصلاحات مربوط به آنها است را دوباره تایپ کند، به نحوی که کل آنها یک سند یکپارچه را تشکیل دهد.

اضافه کردن بین خطوط، چسباندن، حاشیه نویسی، یا اصلاح به صورت زیرنویس و اقداماتی از این قبیل ممنوع است.

ماده ۲۳

متقاضی می‌تواند تا قبل از ثبت اختراع، اظهارنامه خود را اصلاح کند، مشروط بر اینکه از حدود اظهارنامه نخست تجاوز ننماید. درخواست اصلاح با پرداخت هزینه مقرر در جدول هزینه‌ها انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۴

اظهارنامه اختراع ممکن است با درخواست کتبی متقاضی مسترد گردد. در صورت تعدد متقاضیان، این درخواست باید به امضای همه آنها رسیده و متضمن عنوان اختراع، شماره و تاریخ اظهارنامه باشد. در صورت استرداد اظهارنامه، هزینه‌های پرداختی مسترد نخواهد شد.

تبصره - در صورتی که اظهارنامه مسترد شده مبنای اظهارنامه‌های تقسیم شده دیگری قرار گرفته باشد، اظهارنامه‌های بعدی هم مسترد شده تلقی می‌گردد.

ماده ۲۵

توسعه یا بهبود یک اختراع می‌تواند موضوع اظهارنامه تکمیلی نیز قرار گیرد، مشروط بر اینکه مکمل و مبین همان اختراعی باشد که در اظهارنامه اصلی ادعا شده است. در این صورت:

- ۱- شماره و تاریخ اظهارنامه اصلی در اظهارنامه تکمیلی ذکر می‌گردد؛
 - ۲- تکمیلی بودن اختراع در قسمت توصیف بعد از عنوان درج می‌شود؛
 - ۳- اعطای گواهی‌نامه اختراع به اظهارنامه تکمیلی مشروط به اعطای گواهی‌نامه اختراع به اظهارنامه اصلی است؛
 - ۴- در صورت ثبت اختراع اصلی، آگهی ثبت اختراع تکمیلی متضمن شماره و تاریخ ثبت اظهارنامه اصلی است.
- تبصره ۱-** در صورت رد اظهارنامه تکمیلی در مهلتی که برای اعتراض به رد وجود دارد، متقاضی می‌تواند اظهارنامه خود را به طور مستقل ارائه دهد، مشروط بر آنکه مفهوم اختراعی آن با اظهارنامه اصلی یکسان نباشد در این صورت، شماره‌ای جدید به اظهارنامه مستقل داده می‌شود و از همان تاریخ اظهارنامه تکمیلی حق تقدم خواهد داشت.
- تبصره ۲-** صدور گواهی‌نامه اختراع تکمیلی تابع همان مقرراتی خواهد بود که برای گواهی‌نامه اصلی تعیین شده است ولی مدت اعتبار گواهی‌نامه تکمیلی نمی‌تواند از مدت اعتبار گواهی‌نامه اصلی تجاوز نماید.

ماده ۲۶

استفاده از مهلت ارفاقی مقرر در بند هـ ماده ۴ قانون از جمله ناظر بر موارد زیر است:

- ۱- افشاء به دلیل یا در نتیجه سوء استفاده اشخاص ثالث یا ذی‌حق قبلی متقاضی انجام شده باشد؛
 - ۲- افشاء در نتیجه شرکت در يك نمايشگاه رسمي باشد که در این فرض متقاضی باید گواهی شرکت در این نمايشگاه را که به تأیید مسئولان ذی‌ربط رسیده همراه با درج این مطلب که اختراع فقط در نمايشگاه مذکور به نمایش گذاشته شده است، ظرف ۳۰ روز از تاریخ تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت تسلیم نماید.
- تبصره -** منظور از نمايشگاه رسمي نمايشگاهي است که توسط دولت یا ادارات ذی‌صلاح داخلی تشکیل می‌شود و یا توسط دولت یا اشخاص ذی‌صلاح در يك کشور عضو کنوانسیون پاریس و در سطح بین‌المللی برگزار می‌گردد. در فرض اخیر گواهی مسئولان ذی‌ربط نمايشگاه رسمي باید به تأیید نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران رسیده باشد.

ماده ۲۷

مرجع ثبت پس از دریافت اظهارنامه و ضمایم مربوط و احراز شرایط مقرر در ماده ۱۱ قانون، آن را در دفتر ثبت وارد و بر روی هر يك از نسخ اظهارنامه، تاریخ دریافت اظهارنامه و شماره آن را قید نموده و نسخه دوم آن را همراه با ضمائم، که دارای همان مشخصات نسخه اصلی است، بعد از امضاء و مهر و قید تاریخ (ساعت، روز، ماه، سال) وصول آن با تمام حروف، به عنوان رسید به متقاضی مسترد خواهد کرد.

تبصره - درخصوص اظهارنامه‌هایی که با پست سفارشی ارسال می‌شوند، در صورت ثبت اظهارنامه‌ها، نسخه دوم آن‌ها همراه با ضمائم توسط و به هزینه مرجع ثبت با پست سفارشی به عنوان رسید به متقاضیان مسترد خواهد شد. در صورت عدم ثبت نیز مراتب به همین ترتیب به اطلاع متقاضیان خواهد رسید. پاسخ اظهارنامه‌های واصله در چارچوب ماده ۱۶۷ این آیین‌نامه به صورت الکترونیکی خواهد بود.

فصل سوم: بررسی اظهارنامه و ثبت اختراع

ماده ۲۸

مرجع ثبت، پس از دریافت اظهارنامه و ضمایم مربوط، آن را ظرف ۶ ماه از حیث انطباق با شرایط شکلی و ماهوی مندرج در قانون و این آیین‌نامه بررسی می‌نماید.

تبصره ۱- مرجع ثبت در صورت ضرورت می‌تواند از مراجع ذی‌ربط اعم از خصوصی یا دولتی و یا از متخصصان و کارشناسان امر برای احراز شرایط ماهوی اختراع استعمال و کسب نظر نماید. مهلت پاسخ به استعمال و اعلام نظر حداکثر ۳ ماه خواهد بود.

تبصره ۲- اظهارنظر مراجع و اشخاص مذکور جنبه مشورتی داشته و عدم پاسخ به استعمال و کسب نظر مانع از بررسی و اتخاذ تصمیم مرجع ثبت نیست.

تبصره ۳- استعمال و کسب نظر از مراجع و اشخاص مذکور می‌تواند براساس قراردادهای منعقد شده با آن‌ها صورت گیرد.

ماده ۲۹

چنانچه پس از بررسی اظهارنامه و ضامم آن، انجام اصلاحات یا تکمیل اظهارنامه و ضامم آن ضرورت داشته باشد، مرجع ثبت با تعیین مواردی که نیاز به اصلاح یا تکمیل دارند کتباً از متقاضی می‌خواهد تا ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ نسبت به انجام اصلاحات یا تکمیل مدارک اقدام نماید. در غیر این صورت اظهارنامه کان لم یکن تلقی خواهد شد. مهلت تعیین شده در این ماده برای اشخاص مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

ماده ۳۰

تصمیم مرجع ثبت مبنی بر اعطای گواهی‌نامه اختراع کتباً به متقاضی اعلام شده و متقاضی باید ظرف مدت ۳۰ روز پس از اعلام جهت پرداخت هزینه‌های مربوط به ثبت اختراع و انتشار آگهی موضوع ماده ۳۲ این آیین‌نامه اقدام نماید. در صورت عدم پرداخت هزینه‌ها در مهلت مقرر فوق، اظهارنامه کان لم یکن تلقی می‌گردد. این مهلت برای متقاضیان مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

ماده ۳۱

اختراع با قید مراتب زیر طبق فرم (الف-۲) در دفتر ثبت اختراع ثبت می‌شود:

- ۱ - شماره و تاریخ اظهارنامه با قید ساعت و روز و ماه و سال؛
 - ۲ - شماره و تاریخ ثبت اختراع؛
 - ۳ - اسم و نشانی و تابعیت مالک اختراع؛
 - ۴ - اسم و نشانی و تابعیت مخترع در صورتی که متقاضی شخص مخترع نیست مگر اینکه مخترع کتباً تقاضا نموده باشد که نامش در گواهی‌نامه اختراع ذکر نشود؛
 - ۵ - اسم و نشانی نماینده قانونی مخترع، اگر ثبت اختراع توسط وی تقاضا شده باشد؛
 - ۶ - عنوان اختراع؛
 - ۷ - طبقه‌بندی بین‌المللی اختراع با ذکر زمینه علمی‌ای که اختراع در آن طبقه قرار می‌گیرد؛
 - ۸ - در صورت ادعای حق تقدم و پذیرش آن، تاریخ، شماره و محل تسلیم اظهارنامه مقدم؛
 - ۹ - مدت حمایت.
- تبصره ۱-** در دفتر ثبت اختراع، برای هر اختراع دو صفحه اختصاص می‌یابد و هر تغییر و اصلاح و همچنین نقل و انتقالاتی که جزئاً یا کلاً نسبت به موضوع اختراع صورت می‌گیرد، در صفحات مزبور قید می‌گردد.
- تبصره ۲-** درج مراتب فوق پس از تکمیل باید به امضاء مالک اختراع یا نماینده قانونی وی و همچنین رئیس اداره ثبت اختراعات برسد.

ماده ۳۲

پس از ثبت اختراع، آگهی مربوط به ثبت، ظرف ۳۰ روز با قید مراتب مذکور در ماده ۳۱ این آیین‌نامه در روزنامه رسمی منتشر می‌گردد. آگهی مزبور به امضاء رئیس اداره ثبت اختراعات رسیده و برای انتشار تسلیم روزنامه رسمی می‌شود.

ماده ۳۳

پس از انتشار آگهی ثبت اختراع و تحویل نسخه منتشر شده یا منعکس در سایت روزنامه رسمی به مرجع ثبت، گواهی‌نامه اختراع صادر و به متقاضی یا نماینده قانونی وی تسلیم خواهد شد. گواهی‌نامه اختراع بایستی با استفاده از فناوری روز تهیه و مشتمل بر نسخه‌ای

از توصیف - ادعا - خلاصه توصیف و نقشه بوده و منگنه و مهر شده و به امضاء رئیس اداره ثبت اختراعات برسد. گواهی‌نامه اختراع طبق فرم (الف - ۳) باید حاوی نکات زیر باشد:

- ۱ - شماره و تاریخ اظهارنامه؛
- ۲ - شماره و تاریخ ثبت اختراع؛
- ۳ - اسم، نشانی و تابعیت دارنده اختراع؛
- ۴ - اسم، نشانی و تابعیت مخترع، مگر اینکه مخترع کتباً از مرجع ثبت درخواست عدم ذکر نام خود را نماید؛
- ۵ - عنوان اختراع؛
- ۶ - طبقه‌بندی بین‌المللی اختراع؛
- ۷ - ذکر تاریخ، شماره و محل تسلیم اظهارنامه مقدم، در صورت ادعای حق تقدم و پذیرش آن؛
- ۸ - مدت حمایت.

ماده ۲۴

در صورت تعدد متقاضی ثبت اختراع، به درخواست آن‌ها، میزان سهم هر یک در گواهی‌نامه اختراع به تفکیک قید خواهد شد. در غیر این صورت، حقوق ناشی از اختراع بالسویه خواهد بود.

ماده ۲۵

در صورت تقاضای مالک اختراع ثبت شده برای صدور پروانه بهره‌برداری، مرجع ثبت حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ تقاضا مراتب را به انضمام سوابق اختراع به دستگاه‌هایی که مرتبط با موضوع اختراع تشخیص می‌دهد، منعکس و پس از اخذ نظرات آن‌ها نسبت به صدور پروانه مذکور اقدام خواهد کرد. چنانچه مراجع یادشده ظرف مهلت مقرر در ماده ۱۹ قانون پاسخ ندهند یا پاسخ منفي دهند، مرجع ثبت تکلیفی برای صدور مجوز بهره‌برداری ندارد.

تبصره - در صورتی که اخذ نظرات مراجع ذی‌ربط قانوناً مستلزم پرداخت هزینه باشد، تأدیه این هزینه به عهده متقاضی پروانه بهره‌برداری است.

فصل چهارم: صدور پروانه اجباری بهره‌برداری

ماده ۲۶

درخواست صدور پروانه اجباری بهره‌برداری اختراع باید از جانب وزیر یا بالاترین مقام دستگاه دولتی یا اشخاص مجاز از سوی آن‌ها، تسلیم دبیرخانه کمیسیون گردد. این درخواست باید همراه دلیل و مدرکی باشد که به موجب آن ثابت شود، دستگاه دولتی یا شخص مجاز از طرف او، از مالک درخواست بهره‌برداری کرده ولی نتوانسته اجازه بهره‌برداری را با شرایط معقول و ظرف مدت زمان متعارف تحصیل نماید. رعایت مراتب فوق، در صورت فوریت ناشی از مصالح ملی در کشور به تشخیص کمیسیون موضوع ماده ۱۷ قانون لازم نخواهد بود و تصمیم کمیسیون در این خصوص بلافاصله به اجرا درمی‌آید، مشروط بر آنکه در این قبیل موارد مالک اختراع در اولین فرصت ممکن از تصمیم کمیسیون مطلع شود.

ماده ۲۷

دبیرخانه پس از دریافت درخواست پروانه اجباری بهره‌برداری، ظرف ۱۰ روز موضوع را به مالک اختراع ابلاغ می‌کند. مالک اختراع موظف است مراتب را به اشخاصی که مجوز بهره‌برداری از

اختراع مورد نظر را دارند اطلاع دهد. مخترع و اشخاصی که مجوز بهره‌برداری از اختراع مورد نظر را دارند باید ظرف ۳۰ روز نظرات خود را به صورت مدلل و مستند کتباً به دبیرخانه ارائه نمایند که در دفتر مخصوص به ثبت رسیده و جهت تصمیم‌گیری تسلیم کمیسیون خواهد شد.

ماده ۲۸

دبیرخانه حداقل ۱۰ روز قبل از تشکیل جلسه کمیسیون، باید زمان آن را به متقاضی پروانه اجباری و مالک اختراع و اشخاص ذی‌نفع اطلاع دهد. اشخاص مذکور می‌توانند در جلسه حضور پیدا کنند. کمیسیون پس از استماع اظهارات آنها تصمیم مقتضی اتخاذ و مراتب را اعلام خواهد نمود.

ماده ۳۹

در صورت اعطای پروانه اجباری، کمیسیون باید شرایط بهره‌برداری، نام سازمان دولتی بهره‌بردار یا شخص مجاز از طرف او، مدت بهره‌برداری، مبلغ مذکور در بند ب ماده ۱۷ قانون به تشخیص کارشناس رسمی، اقدامات اجرایی، مدت زمان لازم برای انجام اقدامات اجرایی توسط بهره‌بردار، محدوده جغرافیایی و موارد مجاز استفاده از اختراع را دقیقاً مشخص نماید.

تبصره- پرداخت هزینه‌های کارشناسی برای تعیین مبلغ مذکور در این ماده به عهده بهره‌بردار خواهد بود.

ماده ۴۰

تصمیم کمیسیون مبنی بر اعطاء پروانه اجباری بهره‌برداری باید در دفتر ثبت اختراع قید و به هزینه متقاضی در روزنامه رسمی کشور منتشر و به مالک اختراع و سایر اشخاص ذی‌نفع ابلاغ گردد.

ماده ۴۱

چنانچه پس از بررسی مدارک و استماع اظهارات طرفین، کمیسیون تشخیص دهد که درخواست ارائه شده منطبق با شرایط مندرج در ماده ۱۷ قانون نمی‌باشد، درخواست را رد و نتیجه را از طریق دبیرخانه به متقاضی و اشخاص ذی‌نفع ابلاغ می‌نماید.

ماده ۴۲

مالک اختراع یا سازمان دولتی و همین‌طور شخص ثالثی که پروانه اجباری بهره‌برداری برای او صادر شده است ظرف ۲۰ روز پس از دریافت ابلاغ موضوع ماده ۴۰ این آیین‌نامه می‌تواند نسبت به تصمیم کمیسیون درخواست بررسی مجدد نماید. چنانچه کمیسیون درخواست تجدید نظر را قانع کننده تشخیص دهد، جلسه‌ای را حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از وصول درخواست، برای رسیدگی به اظهارات متقاضی تجدید نظر و در صورت لزوم طرف او تشکیل خواهد داد و در مورد شرایط و مدت پروانه اجباری بهره‌برداری اتخاذ تصمیم می‌نماید. در غیر این صورت درخواست مذکور رد می‌گردد. نحوه تشکیل کمیسیون، مهلت‌ها و ابلاغ تصمیمات کمیسیون مطابق با این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۴۳

مالک اختراع می‌تواند درخواست لغو پروانه اجباری بهره‌برداری صادره از سوی کمیسیون را بنابه دلائلی که در بند (ج) ماده ۱۷ قانون آمده است، همراه با مدارک و مستندات مربوط به

دبیرخانه کمیسیون تسلیم نماید. دبیرخانه موظف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ تسلیم درخواست، مراتب را همراه با دلائل به بهره‌بردار اعلام تا چنانچه پاسخی داشته باشد ظرف ۳۰ روز به دبیرخانه اعلام نماید. مرجع مذکور اظهارات طرفین به انضمام مدارک و مستندات ارائه شده را جهت اتخاذ تصمیم به کمیسیون ارسال می‌دارد. کمیسیون پس از بررسی اظهارات مالک اختراع، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط و بهره‌بردار، تصمیم مقتضی را اتخاذ می‌نماید. چنانچه تصمیم کمیسیون مبنی بر لغو پروانه بهره‌برداری باشد، حسب مورد اجازه بهره‌برداری برای مالک یا بهره‌بردار دیگر صادر می‌گردد. در صورتی که حفظ حقوق قانونی اشخاصی که اجازه را کسب کرده‌اند، ابقاء تصمیم را ایجاب نماید، کمیسیون نسبت به ابقاء آن اقدام می‌نماید.

تصمیم کمیسیون مبنی بر لغو یا ابقاء پروانه اجباری بهره‌برداری همراه با مدت و شرایط مربوط از سوی دبیرخانه به طرفین ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴۴

هرگونه تصمیم کمیسیون مبنی بر اعطای پروانه اجباری بهره‌برداری یا رد آن از سوی متقاضی یا مالک اختراع قابل اعتراض در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون می‌باشد. این اعتراض باید ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ تصمیم کمیسیون به ذینفع و یا اطلاع او از آن صورت گیرد.

ماده ۴۵

به منظور انجام کلیه وظایف اداری کمیسیون موضوع بند (الف) ماده ۱۷ قانون، دبیرخانه‌ای به ریاست مدیرکل اداره کل مالکیت صنعتی در مرجع ثبت تشکیل می‌شود.

ماده ۴۶

مرجع ثبت پس از دریافت درخواست صدور پروانه اجباری بهره‌برداری، موضوع بند (ج) ماده ۱۷ قانون، باید آن را در دفتر مخصوص ثبت و ظرف ۱۰ روز از زمان دریافت همراه با دلایل، مدارک و مستندات به دارنده حق اختراع مقدم یا مؤخر ابلاغ نماید. دارنده حق اختراع مقدم یا مؤخر باید نظرات و دلایل و مدارک خود را ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ به مرجع ثبت تسلیم نماید. مرجع ثبت، مدارک و مستندات طرفین را جهت اتخاذ تصمیم تسلیم کمیسیون مذکور در ماده ۱۷۰ این آیین‌نامه خواهد کرد. کمیسیون پس از استماع اظهارات طرفین، در مورد اعطای پروانه اجباری بهره‌برداری و شرایط و حدود و مبلغ قابل پرداخت به تشخیص کارشناس رسمی، یا رد درخواست، تصمیم‌گیری خواهد کرد. در صورت اعتراض به تصمیم کمیسیون، تا قبل از نهایی شدن تصمیم دادگاه در این مورد، پروانه اجباری بهره‌برداری صادره از سوی کمیته معلق خواهد بود.

تبصره - چنانچه دارنده حق اختراع مقدم یا مؤخر مقیم ایران نباشد، مهلت‌های مذکور در این ماده به دو برابر افزایش می‌یابد.

فصل پنجم: تغییرات، انتقالات و اعراض در مورد اختراع ثبت شده

ماده ۴۷

مالک اختراع مکلف است هر نوع تغییر راجع به اسم، نشانی، تابعیت، اقامتگاه یا اعطاء اجازه بهره‌برداری از اختراع یا انتقال و یا اعراض از مالکیت اختراع ثبت شده را کتباً و همراه با مدارک

مربوط جهت ثبت در سوابق به مرجع ثبت اعلام نماید. اعمال این تغییرات با رعایت مقررات قانون و این آیین‌نامه خواهد بود.

تبصره - چنانچه در طبقه‌بندی بین‌المللی اختراع ثبت شده تغییراتی به وجود آید، مالک اختراع می‌تواند از مرجع ثبت درخواست کند که تغییرات مذکور در گواهی‌نامه اختراع اعمال شود.

ماده ۴۸

درخواست مالک اختراع مبنی بر تغییرات در مضمون و نقشه‌های اختراع، باید به صورت کتبی و با ذکر شماره و تاریخ اختراع به مرجع ثبت تسلیم گردد. انجام این تغییرات، مشروط به آن است که در نتیجه این تغییرات، اطلاعات مندرج در گواهی‌نامه اختراع، از حدود اطلاعات مذکور در اظهارنامه اولیه، تجاوز نکند.

ماده ۴۹

هرنوع انتقال گواهی‌نامه اختراع باید در مرجع ثبت به ثبت برسد. درخواست کتبی برای ثبت انتقال باید همراه با مدارک ذیل تسلیم مرجع ثبت گردد:

- ۱ - اصل گواهی‌نامه اختراع؛
- ۲ - مدرک قانونی که دلالت بر انتقال نماید؛
- ۳ - مدارک نمایندگی قانونی، در صورت وجود؛
- ۴ - رسید مربوط به پرداخت هزینه‌ها.

ماده ۵۰

در آگهی تغییر مالکیت ذکر موارد زیر ضروری است:

- ۱ - عنوان اختراع، با ذکر طبقه‌بندی مربوط؛
- ۲ - تاریخ ثبت انتقال؛
- ۳ - شماره ثبت اختراع در ایران؛
- ۴ - اسم، اقامتگاه و تابعیت مالکان قدیم و جدید؛
- ۵ - اسم و نشانی نماینده قانونی مالک جدید در ایران، در صورت وجود.

ماده ۵۱

مالک اختراع می‌تواند بهره‌برداری از اختراع خود را ضمن رعایت ماده ۱۷ قانون به طور جزئی یا کلی برای تمام یا بخشی از مناطق جغرافیایی مورد حمایت، به هر شکل قانونی به دیگران واگذار نماید. اجازه بهره‌برداری می‌تواند انحصاری یا غیر انحصاری باشد. مجوز بهره‌برداری باید در مرجع ثبت به ثبت برسد. هر مجوز بهره‌برداری که به ثبت می‌رسد غیرانحصاری تلقی می‌گردد، مگر اینکه دلایل انحصاری بودن ارائه شده باشد. درخواست ثبت مجوز بهره‌برداری باید مشتمل بر مدارک زیر باشد:

- ۱- نسخه‌ای از مجوز بهره‌برداری که حاوی امضاء گواهی شده طرفین باشد؛

- ۲ - اصل گواهی‌نامه اختراع؛
 - ۳- مدارک نمایندگی قانونی، در صورت وجود؛
 - ۴ - رسید مربوط به پرداخت هزینه‌ها.
- تبصره** - مراتب فسخ یا خاتمه پیش از موعد مجوز بهره‌برداری در صورتی که در چارچوب متن قرارداد مطابق قوانین و مقررات مربوط باشد، نیز به موجب مقررات این ماده، با انجام تغییرات لازم، قابل ثبت خواهد بود.

ماده ۵۲

در موارد زیر مرجع ثبت از ثبت مجوز بهره‌برداری خودداری کرده و مراتب را به اطلاع متقاضی می‌رساند:

- ۱ - درخواست مربوط به اختراعی باشد که قبلاً در مورد آن مجوز بهره‌برداری انحصاری به ثبت رسیده است؛
- ۲ - اختراع مورد اعتراض واقع شده و اعتبار آن در حال بررسی در مراجع قضایی باشد؛
- ۳ - هزینه سالانه گواهی‌نامه اختراع پرداخت نشده باشد.

ماده ۵۳

چنانچه مانعی برای ثبت مجوز بهره‌برداری از اختراع وجود نداشته باشد، مرجع ثبت مجوز مربوط را به صورت محرمانه حفظ و مراتب را در روزنامه رسمی منتشر می‌کند. این آگهی مشتمل بر موارد زیر خواهد بود:

- ۱ - اسامی مالک و بهره‌بردار؛
- ۲ - عنوان اختراع؛
- ۳ - تاریخ و شماره ثبت اختراع؛
- ۴ - مدت بهره‌برداری؛
- ۵- انحصاری یا غیر انحصاری بودن آن.

ماده ۵۴

در صورت فوت مالک گواهی‌نامه اختراع و باقی بودن مدت اعتبار اختراع، مرجع ثبت به درخواست وراثت یا احداث وراثت نام ورثه یا وراثت را به عنوان مالک در ظهر گواهی‌نامه اختراع قید و مراتب را با ذکر میزان سهم هر یک در دفتر ثبت اختراعات ثبت خواهد کرد. درخواست ثبت باید کتبی و همراه با مدارک ذیل تسلیم مرجع ثبت گردد:

- ۱ - اصل دادنامه انحصار وراثت یا رونوشت مصدق آن؛
- ۲ - اصل گواهی‌نامه اختراع؛
- ۳ - مدارک دال بر پرداخت هزینه‌ها؛
- ۴ - مدارک نمایندگی قانونی.

ماده ۵۵

مالک اختراع می‌تواند با تسلیم درخواست کتبی به مرجع ثبت از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده معتبر اعراض حاصل نماید. مدارک ذیل باید به درخواست اعراض منضم گردد:

- ۱- اقرارنامه رسمی مبنی بر اعراض که به امضاء مالک اختراع رسیده است؛
- ۲- اصل گواهی‌نامه اختراع ثبت شده؛

- ۳- مدارك نمايندگي قانوني، در صورت وجود؛
۴- رسيد مربوط به پرداخت حق ثبت تغييرات.
تبصره ۱- اعراض مالك اختراع از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده مشروط به اين است كه بهره‌برداري از اختراع، در زماني كه ثبت آن معتبر بوده است، به ديگري واگذار نشده باشد.
تبصره ۲- در صورت اعراض، حق ثبت و ساير هزينه‌هاي پرداختي به مرجع ثبت، مسترد نخواهد شد.

ماده ۵۶

در صورتي كه انتقال، اعطاء اجازه بهره‌برداري، فسخ و خاتمه پيش از موعد مجوز بهره‌برداري يا اعراض از مالکیت ثبت شده در خارج انجام شده باشد، اصل يا رونوشت مصدق سند مربوط كه در آن شماره و تاريخ ثبت اختراع در ايران قيد و به تأييد نمايندگي‌هاي جمهوري اسلامي ايران رسیده باشد، دليل انتقال، اعطاء اجازه بهره‌برداري، فسخ و خاتمه پيش از موعد مجوز بهره‌برداري يا اعراض از مالکیت اختراع، براي ثبت آن در ايران خواهد بود.

ماده ۵۷

كلييه تغييرات و انتقالات يا فسخ و خاتمه و يا اعراض از اختراع ثبت شده در صفحه مخصوص مربوط به ثبت اختراع، ثبت و در ظهر گواهي‌نامه اختراع درج مي‌گردد و جز در مورد تغيير نشاني، به هزينه ذي‌نفع ظرف ۳۰ روز از تاريخ ثبت در روزنامه رسمي آگهي مي‌شود.

موارد مذکور تا زماني كه به ثبت نرسیده‌اند در مقابل اشخاص ثالث قابل استناد نمي‌باشند. ثبت آن‌ها منوط به پرداخت هزينه‌هاي مقرر در جدول هزينه‌ها و در صورت لزوم هزينه انتشار آگهي مربوط خواهد بود.

فصل ششم: اعتراض به رد و به تقاضي ثبت و اقامه دعوي ابطال گواهي‌نامه اختراع

ماده ۵۸

تصميم مرجع ثبت مبني بر رد اظهارنامه از سوي متقاضي قابل اعتراض است. اعتراض بايد در دو نسخه به صورت كتبي و همراه با دلايل و مستندات مربوط و رسيد مربوط به پرداخت هزينه رسيدگي به رد ثبت، ظرف ۳۰ روز از تاريخ ابلاغ تصميم، از طريق مرجع ثبت به كميسيون موضوع ماده ۱۷۰ اين آيين‌نامه، تسليم شود. پس از ثبت اعتراض‌نامه، نسخه دوم آن با قيد تاريخ و شماره وصول به معترض مسترد مي‌گردد. مهلت مذکور براي متقاضي مقيم خارج از کشور ۶۰ روز مي‌باشد.

تبصره - در صورت رد اعتراض در كميسيون، هزينه رسيدگي به رد ثبت قابل استرداد نخواهد بود.

ماده ۵۹

هر شخصي كه نسبت به تقاضي ثبت اختراع اعتراض داشته باشد بايد اعتراض خود را در دو نسخه به مرجع ثبت تسليم نمايد. پس از ثبت اعتراض‌نامه، نسخه دوم آن با قيد تاريخ و شماره وصول به معترض مسترد مي‌گردد. اعتراض‌نامه بايد همراه با دلايل و مدارك استنادي و رسيد مربوط به پرداخت هزينه رسيدگي به اعتراض باشد. چنانچه پس از بررسي اعتراض‌نامه و مدارك استنادي، تكميل مدارك منضم به اعتراض نامه ضرورت داشته باشد، مرجع ثبت با

تعیین موارد، کتباً از متقاضی می‌خواهد که ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ نسبت به رفع نواقص اقدام نماید. در غیر این صورت، اعتراض‌نامه کان‌لم یکن تلقی خواهد شد.

تبصره - مهلت مذکور در این ماده برای اشخاص مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

ماده ۶۰

هرگاه اعتراض معترض مبنی بر ادعای حق مالکیت نسبت به اختراعی باشد که اظهارنامه ثبت آن تسلیم مرجع ثبت شده است، در صورتی که اختراع قبلاً به نام او ثبت نشده است، باید همزمان با اعتراض، برای اختراع خود مطابق قانون و این آیین‌نامه تقاضای ثبت کرده و حق ثبت اظهارنامه و حق ثبت اختراع و تمام مخارج مربوط به آن را تأدیه نماید. مرجع ثبت با رعایت ماده ۵۹ این آیین‌نامه موظف است ظرف ۱۰ روز از وصول اعتراض، نسخه‌ای از اعتراض‌نامه را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی به متقاضی ثبت ابلاغ نماید. متقاضی مکلف است از تاریخ ابلاغ اعتراض‌نامه پاسخ مکتوب خود را ظرف ۲۰ روز نسبت به اعتراض وارده به مرجع ثبت تسلیم نماید. عدم پاسخ متقاضی به ابلاغ در مهلت مقرر به منزله تمکین وی خواهد بود. هرگاه متقاضی کتباً به اعتراض تمکین نماید درخواست او برای ثبت اختراع مسترد شده تلقی می‌گردد و مراتب کتباً به معترض ابلاغ می‌شود تا در صورتی که اختراع وی به ثبت نرسیده است، برطبق اظهارنامه‌ای که همزمان با اعتراض تسلیم کرده است نسبت به ثبت آن اقدام کند. در صورت عدم تمکین متقاضی، مرجع ثبت مراتب را ظرف ۱۰ روز به معترض ابلاغ کرده و وی از این تاریخ ۲۰ روز مهلت دارد که اعتراض خود را از طریق مرجع ثبت تسلیم کمیسیون موضوع ماده ۱۷۰ این آیین‌نامه نماید. همین ترتیب در موردی نیز باید رعایت شود که اعتراض معترض مبنی بر داشتن برخی حقوق، غیر از حق مالکیت، نسبت به اختراعی باشد که اظهارنامه ثبت آن تسلیم مرجع ثبت شده ولی هنوز در ایران به ثبت نرسیده است؛ مگر اینکه اختراع قانوناً قابل ثبت نباشد. در این فرض نیازی به تسلیم اظهارنامه ثبت اختراع به مرجع ثبت نخواهد بود. تصمیم کمیسیون طبق ماده ۱۷۲ این آیین‌نامه قابل اعتراض در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون است.

(ماده ۱۷۲)

کمیسیون پس از رسیدگی، تصمیم خود را به صورت مستند و مستدل اعلام می‌نماید. تصمیم کمیسیون از سوی مرجع ثبت به متقاضی یا به طرفین اختلاف ابلاغ شده و ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون است. در این صورت معترض به تصمیم کمیسیون باید مبلغی را به شرح مذکور در جدول هزینه‌ها، به عنوان ودیعه در صندوق دادگستری گذاشته و رسید آن را ضمیمه درخواست خود نماید. از مبلغ مزبور در صورتی که معترض محکوم به بی‌حقی شود، خسارت طرف پرداخت شده و چنانچه طرف بیش از مبلغ مذکور خسارت دیده باشد، برای مازاد به دادگاه مذکور رجوع خواهد کرد.)

تبصره ۱- در صورتی که اظهارنامه تسلیمی به هر دلیلی منتهی به ثبت اختراع نشود مبالغ پرداختی از این بابت، قابل استرداد نخواهد بود.

تبصره ۲- در صورت رد اعتراض در کمیسیون، هزینه رسیدگی به اعتراض قابل استرداد نخواهد بود.

تبصره ۳- در صورتی که معترض مقیم ایران نباشد، مهلت‌های مذکور در این ماده به دو برابر افزایش می‌یابد.

ماده ۶۱

در صورت درخواست ابطال گواهی‌نامه اختراع، ذي‌نفع مي‌تواند با اثبات يکي از موارد مذکور در ماده ۱۸ قانون دادخواست خود را تسليم دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون نمايد. دادخواست ابطال بايد همراه مدارك ذيل باشد:

- ۱- اصل يا رونوشت مصدق کليه اسناد و مدارك مثبت ادعاي ابطال؛
- ۲- رسيد مربوط به پرداخت وديعه تسليم دادخواست ابطال به دادگاه، به شرح مذکور در جدول هزینه‌ها؛
- ۳- وکالت‌نامه، در صورتي که دادخواست توسط وکیل تسليم شود.

ماده ۶۲

هرگاه ثبت اختراع باطل شود، از تاريخ ثبت باطل تلقي مي‌شود. رأي نهايي دادگاه به مرجع ثبت ابلاغ مي‌گردد و مرجع مذکور آن را ثبت و به هزینه محکوم‌له، آگهي مربوط به آن را در اولين فرصت ممکن در روزنامه رسمي منتشر مي‌کند. محکوم‌له مي‌تواند مخارج مزبور را در جزء خسارت از محکوم عليه مطالبه کند. آگهي مذکور شامل عنوان اختراع و ذکر خلاصه‌اي از مفاد رأي نهايي دادگاه در اين خصوص خواهد بود.

فصل هفتم: اظهارنامه بين‌المللي طبق معاهده همکاري در ثبت اختراعات

ماده ۶۳

اظهارنامه بين‌المللي که طبق معاهده همکاري در ثبت اختراعات از سوي اتباع ايراني يا مقيمين در ايران تسليم مرجع ثبت مي‌گردد، مرجع ثبت به عنوان اداره مبدا عمل خواهد نمود.

ماده ۶۴

در صورتي که در اظهارنامه‌هاي بين‌المللي، ايران به عنوان «کشور تعيين شده» و «کشور منتخب» جهت ثبت بين‌المللي معرفي شده باشد، مرجع ثبت ضمن رعايت تشریفات مقرر در معاهده و آيين‌نامه مربوط تقاضاي ثبت اختراع را طبق قانون و اين آيين‌نامه مورد بررسي قرار خواهد داد.

ماده ۶۵

علاوه بر هزینه‌هايي که براي ثبت بين‌المللي طبق معاهده و آيين‌نامه مربوط پرداخت مي‌گردد، جهت بررسي اظهارنامه بين‌المللي و مدارك آن، هزینه‌اي طبق جدول هزینه‌ها دريافت خواهد شد. در صورت تأييد اظهارنامه، چگونگي ارسال آن به دفتر بين‌المللي و هزینه‌هاي مربوط به عهده متقاضي خواهد بود.

فصل هشتم: هزینه‌ها

ماده ۶۶

با توجه به ماده ۱۶ قانون، اعتبار گواهی‌نامه اختراع بيست سال از تاريخ تسليم اظهارنامه است. براي حفظ اعتبار گواهی‌نامه بايد، هزینه‌اي سالانه ظرف دوماه قبل از انقضاي يك سال از تاريخ تسليم اظهارنامه و هر سال بعد از آن به همين ترتيب تا تاريخ اعتبار گواهی‌نامه، طبق جدول هزینه‌ها تاديه گردد والا ثبت اختراع از درجه اعتبار ساقط خواهد شد.

اگر مالک اختراع یا نماینده قانونی وی تا شش ماه پس از انقضای موعد، علاوه بر هزینه سالانه جریمه‌ای معادل نصف هزینه سالانه اختراع را پرداخت نماید ثبت اختراع به اعتبار خود باقی خواهد ماند.